

## บทที่ 5

### สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องความรู้เกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณของสาขาวิชาชีวภาพองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดหนองคาย สามารถสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

#### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณของสาขาวิชาชีวภาพองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดหนองคาย
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณของสาขาวิชาชีวภาพองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองคาย ที่มีเพศ ประสบการณ์และระดับการศึกษาแตกต่างกัน
3. เพื่อได้ข้อมูลเห็นและข้อเสนอแนะความรู้เกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณ ของสาขาวิชาชีวภาพองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดหนองคาย

#### สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับความรู้เกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณของสาขาวิชาชีวภาพองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง
2. สาขาวิชาชีวภาพองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดหนองคาย ผู้ที่มีประสบการณ์ และระดับการศึกษาแตกต่างกันมีผลต่อความรู้เกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณแตกต่างกัน

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ สาขาวิชาชีวภาพองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดหนองคาย จากองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2,490 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ สาขาวิชาชีวภาพองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอโพนพิสัย และกิ่งอำเภอฝ่าໄร์ จังหวัดหนองคาย จำนวน 345 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane) และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้เขตอำเภอโพนพิสัย และเขตกิ่งอำเภอฝ่าໄร์ และการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

## ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดความรู้เกี่ยวกับกระบวนการประมวลผล
- ตอนที่ 3 เป็นแบบข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทางประมวลผล

## การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผล ข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง ซึ่งสมบูรณ์ถูกต้องครบถ้วนบัน
2. นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

3. นำผลคะแนนที่ได้หาค่าร้อยละ (Percentage) ของคะแนนรวม แล้วนำมา แปลผลตามความหมายตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ ให้แบ่งวัดคะแนนในแบบสอบถาม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2534 : 19)

|   |                           |
|---|---------------------------|
| 80 - 100 คะแนน  | มีระดับความรู้ดีมาก       |
| 70- 79 คะแนน  | มีระดับความรู้ดี          |
| 60- 69 คะแนน  | มีระดับความรู้ปานกลาง     |
| 50- 59 คะแนน  | มีระดับความรู้ค่อนข้างต่ำ |
| 0 — 49 คะแนน  | มีระดับความรู้ต่ำ         |
| ในการวิจัยครั้งนี้มีคำถามในแบบสอบถามทั้งหมด 24 ข้อ ผู้วิจัยหาช่วงคะแนน ดังนี้ |                           |
| 19 - 24 คะแนน   | มีระดับความรู้ดีมาก       |
| 17- 18 คะแนน  | มีระดับความรู้ดี          |
| 15- 16 คะแนน  | มีระดับความรู้ปานกลาง     |
| 12- 14 คะแนน  | มีระดับความรู้ค่อนข้างต่ำ |
| 0 - 11 คะแนน  | มีระดับความรู้ต่ำ         |

4. สถิติที่ใช้การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ โดยใช้วิธีของโรวินลลี (Rovinelli) และ แฮมเบิลตัน (Hambleton)

5. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนการตอบถูกพิจของแต่ละข้อ และในตอนที่ 3 การแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะความรู้เกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองคาย สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percent)

6. การวัดระดับความรู้เกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองคาย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

7. การทดสอบสมมุติฐานเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองคาย เปรียบเทียบความคิดเห็นแบ่งกลุ่มตาม เพศ สถิติที่ใช้ ได้แก่ t-test ประสบการณ์ ระดับการศึกษา สถิติที่ใช้ ได้แก่ F-test (One-way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และถ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ย โดยการทดสอบรายคู่คัวบวิธีของ LSD

8. การวิเคราะห์ ความเห็นและข้อเสนอแนะใช้การสรุปประเด็นเนื้อหา และแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percent)

## มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดหนองคาย ปรากฏผลดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อทั้ง 24 ข้อ ส่วนใหญ่ตอบถูกต้องร้อยละ 80 ขึ้นไป มีแค่ 4 ข้อ ที่ตอบผิดร้อยละ 90 ขึ้นไป

2. ผลการเปรียบเทียบ ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดหนองคาย ที่มีเพศ ประสบการณ์ ระดับการศึกษาแตกต่างกัน พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศ ประสบการณ์ ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดหนองคาย แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. สมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็น และข้อเสนอแนะความรู้เกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณของสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดหนองคาย จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

3.1 การเตรียมงบประมาณ พぶว่า ขั้นตอนของระเบียบกำหนดไว้ดีแล้ว แต่ การนำเสนอของค์การบริหารส่วนตำบล และความต้องการของชุมชนไปใช้งานไม่เพียงพอ และการนำเสนอของค์การบริหารส่วนตำบล เสนอสภากองค์การบริหารส่วนตำบลให้ทันเวลา ดังนั้นควรนำแผนพัฒนาของค์การบริหารส่วนตำบล ความต้องการของชุมชน และประชาคมเข้ามามีส่วนร่วม ให้มากขึ้นในการจัดเตรียมทำงบประมาณ การเสนอข้อบัญญัติงบประมาณต้องให้ทันเวลาที่กำหนดไว้

3.2 การอนุมัติงบประมาณ พぶว่า การพิจารณาข้อบัญญัติงบประมาณควรให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่ปัญหาได้ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ผู้มีอำนาจอนุมัติ ข้อบัญญัติงบประมาณพิจารณาล่าช้า ดังนั้น ควรพิจารณาข้อบัญญัติงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม สามารถแก้ปัญหาสอดคล้องความต้องการชุมชนเป็นหลัก ผู้มีอำนาจอนุมัติ ข้อบัญญัติงบประมาณพิจารณาให้เร็วขึ้น

3.3 การบริหารและควบคุม พぶว่า ระเบียบกำหนดไว้ดีแล้ว ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ยังปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่รับผิดชอบ ให้เป็นไปตามระเบียบ ให้มีประสิทธิภาพ ยังมีข้อบกพร่อง ดังนั้น ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบกำหนด และเป็นไปตามที่สภากองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นชอบ ให้มีประสิทธิภาพ ความเป็นธรรม มีความโปร่งใส และ สามารถตรวจสอบได้

## อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณของสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

สมมุติฐานที่ 1 ระดับความรู้เกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณของสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการวิจัย พぶว่า ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณของสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดหนองคาย โดยรวมความรู้อยู่ในระดับตีมาก

จากผลการวิจัยดังกล่าว จึงเป็นไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ และผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังนี้ ผลการวิจัยที่พบสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิทธิเดช ศรีสุวรรณ (2545 :

บทคัดย่อ) ศึกษาความรู้และความเข้าใจในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พนวจ คณะกรรมการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล มีความรู้และความเข้าใจการบริหารงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบล ในระดับปานกลาง ไปถึงระดับสูง

จากผลการวิจัยความรู้เกี่ยวกับกระบวนการการงบประมาณของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดหนองคาย พนวจโดยรวมมีความรู้อยู่ในระดับดีมาก อาจเป็นไปได้ว่า

1. องค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาตามเงื่อนไขต่อต่อ
2. มีโครงการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัด ด้านการจัดทำงบประมาณ
3. มีโครงการความร่วมมือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและมหาวิทยาลัย

สมมุติฐานที่ 2 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองคาย ที่มีเพศ ประสบการณ์ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการการงบประมาณของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดหนองคาย แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบทางสถิติ พนวจ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศ ประสบการณ์ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการการงบประมาณของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดหนองคาย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยดังกล่าวจึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้

จากผลการวิจัยเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับกระบวนการการงบประมาณของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดหนองคาย ที่มีเพศ ประสบการณ์ และระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นไปได้ว่า

1. การดำเนินการด้านงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองคาย ต่างใช้ระเบียบวิธีงบประมาณฉบับเดียวกัน ทำให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีโอกาสได้เรียนรู้ สร้างความเข้าใจ อย่างเดียวเท่าเทียมกัน
2. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองคาย ต่างก็ได้มีโอกาส เข้ารับอบรม ได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ และระเบียบกฎหมายต่าง ๆ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนงบประมาณ ให้กับสำนักงานท้องถิ่นจังหวัด และสถาบันการศึกษาที่ร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อพัฒนาความรู้แก่บุคคลดังกล่าว

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นร่วมกับสถาบันการศึกษาของรัฐ จัดการศึกษาอบรมให้ความช่วยเหลือ แนะนำ เกี่ยวกับการบริหารงาน สำหรับผู้บริหารท้องถิ่น และบุคลากรรวมทั้งสมาชิกสภา ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในระหว่างเข้ารับตำแหน่ง

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม แนวคิด อุดมการณ์ หลักการบริหารขององค์กรปกครองท้องถิ่น

### 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำงบประมาณของประชาชน

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงบประมาณ

2.3 ควรมีการวิจัยกรณีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำงบประมาณขององค์กรบริหารส่วนตำบล

**มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**  
**RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY**